Ч. 227 (14.124). Львів, в второк 27. серпня 1935. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Большевики нарушили свої зобовязання.

Гостра нота Зл. Держав до СССР

КОНҐРЕС КОМІНТЕРНУ НАРУШЕННЯМ СОВІТСЬКИХ ЗОБОВЯЗАНЬ.

МОСКВА, 26. 8. ПАТ. Американський амбасадор Бул'т зложив учора на припоручення свого уряду керманичеві комісаріяту закордонних справ Крестінському протестаційну ноту. Нота звертає увагу совітського уряду на діяльність семого конґресу Комінтерну та протестує проти нарушення зобовязань комісаря Літвінова, в листі до през. Рузвельта з 16. листопада 1933 щодо невстрявання у внутрішні справи Зл. Держав. Нота дослівно наводить текст згаданого листа, якого 4 точка говорить, що совітський уряд зобовязується не дозволити на те, щоб на території СССР творились або перебували будькі організації або групи, що малиб на меті повалення або підготову перевороту, або теж спричинити силою зміну політичного або суспільного ладу в цілости або в частині Злучених Держав, чи пак на їх територіях або посілостях. Нота кладе спеціяльну вагу на 4 точку та звертає увагу на те, що совітський уряд не міг не знати про діяльність конґресу Комінтерну, тому вважає, що не треба спеціяльно доказувати, які є змагання конґресу чи американської комуністичної партії щодо внутрішніх справ Зл. Держав. Нота підкреслює, що хіба не треба вичисловати американських делеґатів, що брали участь у конґресі, бо про їх приїзд до СССР совітський уряд чейже певно мусів знати.

Американський амбасадор покликується на раніші дискусії з Літвіновом щодо нарушення згаданих зобовязань і стверджує, що американському народові встрявання чужих країв в його внутрішні справи є дуже ненависне не зважаючи на істоту або будучі висліди такого встрявання.

Американський уряд уважає, що строге шанування зобовязань про невстрявання є основною передвступною умовиною нормальних і приязних відносин між Зл. Держ. і СССР. Американський уряд думає, що поступив би нещиро, як би отверто не ствердив, що передбачує найповажніші наслідки, що можуть зайти, колиб совітський уряд не хотів або не міг застосувати відповідних засобів, що на майбутнє не допустилиб до вчинків незгідних з урочистим зобовязанням, яке СССР дав американському урядові.

Американський амбасадор додає, що співжаліє з факту, що в нинішнім міжнароднім положенні приязні відносини між американським і російським народом будуть безсумнівно виключені. А це станеться, коли совітський уряд і далі нарушуватиме свої договори та вести діяльність, що є встряванням у внутрішні справи американського народу.

ЩОСЬ БІЛЬШЕ ЯК ПРОТЕСТ.

НЮ-ЙОРК, 26. 8. ПАТ. Вашингтонські кореспонденти нюйорських щоденників твердять, що нота Зл. Держав до СССР є чимось більше, як звичайним протестом. Ноту зредаґовано за повним одобренням през. Рузвельта. Деякі часописи звертають увагу, що господарські користи, яких Зл. Держави очікували по визнанню Совітів, не мали місця.

Мусоліні погрожує війною.

ІТАЛІЯ ВИСТУПИТЬ З ЛІҐИ ТА ЗБРОЙНО СПРОТИВИТЬСЯ САНКЦІЯМ.

Інтервю з Мусолінієм.

ЛЬОНДОН, 26. 8. ПАТ. Мусоліні говорив зі спеціяльним кореспондентом „Дейлі Мейль" Ворд Прайсом. В тій розмові дуче між ін. сказав: Якщо на засіданні Ради Ліґи Націй переголосувалиб санкції проти Італії, Італія негайно виступить з Ліґи.

Якщо проти Італії застосувалиб санкції, вони зустрілиб збройний спротив Італії.

Потім Мусоліні заповів, що вишле на засідання Ради Ліґи делеґацію, щоб виразно перед цілим світом представити італійську тезу. Мусоліні протестує проти того, щоб з Італією поводились так як з Абисинією. Доки Абисинія не уступить, нема найменшої надії на зміну італійського становища. Якщо Ліґа Націй не завагається розширювати кольоніяльну кампанію в загальну европейську війну, цілою десяток міліонів життя людей, вина за це впаде зовсім на Ліґу Націй. Колиж Ліґа застосує як санкцію бльокаду італійських пристаней або замкне Суеський канал, Італія спротивиться всіми своїми силами на суші, морі й у повітрі.

Мусоліні щиро признався, що хоче анексії Абисинії, бо Італія потребує великих просторів для своєї кольонізації. Фінансові умовини Італії не викликують ніякого занепокоєння. Італійське населення з ентузіязмом підтримує фашистівський устрій. Незаслужена рана, зпід Адуї, з причини якої серце італійської нації терпіло 40 років, тепер раз на завжди мусить загоїтись.

Не можемо податись і оставити без приказу 200 тисяч італійських кріслів у Східній Африці.

ПІДГОТОВА ДО ВІЙНИ.

РИМ, 26. 8. ПАТ. Корабель „Принцесса Джіованна" виплив до Массауа та забрав на своїм покладі 50 старшин, 1000 „чорних сорочок" та воєнний матеріял. Авас твердить, що звернули пильну увагу на летунське получення з Африкою. Еритрея, що в січні мала тільки 13 летовищ, тепер має їх 35. Від липня постійно функціонує летунська лінія Асмара-Гартум, що має получення з Бриндізі. З Риму до Асмари летять три дні.

Згідно з пресовими інформаціями Абисинія не може рахувати на підтримку Ємену, що рішив бути невтральним.

АНГЛІЙСЬКИЙ ТРАНСПОРТ.

ЛЬОНДОН, 26. 8. ПАТ. „Дейлі Мірор" повідомляє, що незабаром вишлють на Мальту більші військові відділи, щоб скріпити тамошній гарнізон. Війська навантажать правдоподібно в суботу у Савтгемптон. Транспорт відпливе на покладі корабля „Невтралія".

За спільну акцію сербів і хорватів.

БІЛГОРОД, 25. 8. ПАТ. Вчора у Кракуєваці, 100 км. від столиці, відбулись великі публичні збори опозиції, на які зійшлось коло 30.000 селян. Говорили: колишній премієр Давидович і колишній міністер Янкович. Давидович сказав, що надії на поправу положення після упадку уряду Єфтича не виправдались. Янкович перестерігав, що Югославія з приводу італійсько-абисинського конфлікту буде мусіти складати великі жертви, щоб задержати свій статус кво. Слухачі домагались, щоб допустили до голосу представника лівих партій Йовановича. Йованович дійсно начав говорити і промовляв у користь спільної акції сербського і хорватського селянства. Промова Йовановича викликала бурхливу овацію.

—o—

Загрозливе явище.

Всі на фронт боротьби за збільшення природного приросту нашого населення!

Львів, 26. серпня 1935.

Оголошуючи урядові статистичні дані про природний приріст населення на західно-українських землях і в цілій Польщі, „Діло" нераз уже вказувало на один тривожний симптом, а саме на безприкладно високий зріст смертности серед нашого народу. Той зріст смертности датується від кількох літ і тому хочемо нині приглянутись цій справі дещо ближче.

Про приріст населення рішають дві справи: число уродин та число смертних випадків; ріжниця тих двох чисел — це т. зв. натуральний приріст населення. У деяких державах, як напр. у Болгарії, Японії і Совітах, він ще доволі високий, бо дає понад 15 душ річного приросту на 1.000 душ населення. В Польщі природний приріст населення середній, бо в 1934 р. давав 12.1 душ на 1.000, хоч іще в 1930 р. був доволі високий, бо 16.7 на 1.000 душ населення. Найменший приріст виказує нині Австрія (1.3) та Франція (1.5 річно на 1.000 душ).

Цифри, що їх подає Головний Статистичний Уряд у Польщі, виказують, що природний приріст населення не є однаковий на цілій території держави та між усіми верствами населення. При пересічнім прирості населення в 1934 р. 12.1 душ найбільший природний приріст у минулому році дало православне населення, бо 13.6, дарма, що смертність серед того населення була аж 15.4 на 1.000 душ. Природний приріст римо-католиків був у мин. році 12.8, смертність 14.5. Приріст у жидів був 10.4, смертність тільки 10 на 1.000 душ. Зате найменший природ. приріст виказали греко-катол., себто галицькі українці, бо тільки 10.1 річно при 19.1 смертности на 1.000 душ. А вже просто страхітлива у нас смертність дітей, бо на 100 живих уроджених дітей умирає у нас аж 19.2, тоді як у православних тільки 16.6, у римо-католиків 14, а в жидів усього 4.7 на сто живих уроджених дітей.

Коли приглянемось статистичним табелям, які ілюструють смертність населення Польщі по воєвідствам, то побачимо теж наглядно, що найсумніше під цим оглядом виглядають східно-галицькі воєвідства, заселені у великій більшости українським населенням. Коли пересічна смертність у Польщі в 1934 р. була 14.4 на тисячу, коли в такому шлеському воєвідстві смертність населення була всього 11.6, у Варшаві 11.8, в люблинському воєвідстві 12.2, в познанському воєвідстві 13.1 на тисячу, — то у східно-галицьких воєвідствах смертність населення хитається між 17.5—19.4 на 1.000 душ. Словом: східно-галицькі воєвідства виказують найвищу смертність населення в цілій Польщі.

Наведені вище цифри сухі, а проте які багатомовні! Вони й насувають нам дуже сумні рефлексії та виявляють одну просту трагічну для нас правду, а саме, що українців у Галичині стає з кожним роком менше, бо приріст серед нашого народу найменший. Колиж до цього додамо ще переходи на латинство, які у нас ідентичні з переходом у польський табор, то з тих 10.1 природного приросту серед греко-католиків відпадає знову якийсь відсоток, так, що в загальному той приріст буде значно менший. Словом: трагічний стан, що наказує нам усім застановитись

поважно над цією справою і зробити все, що в нашій силі, аби спинити лихо.

Про причини зросту смертности серед українського народу в Галичині писали ми вже кількома наворотами і при ріжних нагодах. Це в першу чергу безмежна нужда і недоїдання населення, на що вказує хочби величезна смертність між дітьми. Велику ролю грає тут теж безпросвітність населення, що живе в брудних, низьких і темних хатах — без сонця й чистого повітря. З цього погляду найгірше живе сільське населення. По містах люди живуть загально у кращих матеріяльних, і тимсамим у здоровіших і гігієнічніших умовинах. Дальшими причинами зросту смертности серед нашого народу є невідповідні санітарні умовини і брак лікарської опіки. Поза тим усім на зменшення природного приросту населення впливає також обставина, що й серед нашого сільського жіноцтва в останніх часах чимраз більше випадків зігнання плоду і всяких звязаних з цим недозволених операцій, які врешті нерідко кінчаться дуже трагічно.

Все те мусимо мати на увазі, коли хочемо приступити до направи небезпечного стану. Коли читаємо, що у фашистівській Італії та в гітлерівській Німеччині робляться всякі зусилля для збільшення приросту населення, коли собі освідомимо, що й інші держави стараються вести відповідну популяційну політику з тією самою метою, — то щож мусимо сказати ми, недержавний нарід, для якого дальший зріст смертности означає не що інше, а повільну смерть!

Тому звертаємось із покликом до всіх наших компетентних чинників, щоб присвятили пильну увагу цій справі. Тут велике і вдячне поле праці не тільки перед усіми нашими центральними культурно-освітніми й економічно-господарськими установами, але передовсім перед духовенством, учительством та взагалі сільською інтелігенцією. Почин і напрямні в цій акції повинні дати Українське Лікарське Товариство разом з Українським Гігієнічним Товариством, що моглиб кинути на наш ринок також кілька популярних публікацій, а хочби летючок, які повчалиб про ті небезпеки, що їх крие в собі постійний зріст смертности серед нашого народу. Всі на фронт боротьби за збільшення природного приросту нашого народу!

——о——

З української преси.

Властиве значіння акту 8. вересня.

Як бачимо з перспективи 14. серпня.

Під тим наголовком читаємо в найновішому (33.) числі „Мети" з 25 серпня такі уваги:

Так звані окружні виборчі зібрання, що відбулися 14. серпня, висунули цілу низку призвищ людей, які стали кандидатами на послів до Сойму. Згідно з новою виборчою ординацією лише на цих кандидатів можна буде голосувати. І, хоч цих висунених призвищ є приблизно пять сотень, а всіх послів може бути лише 208, то проте склад майбутнього Сойму вже сьогодні — з малими можливими змінами — можна передбачити. Бо теж згідно з тією ординацією найбільші шанси бути вибраним мають ті, які попали на два перші місця: кожна картка голосування, кинена чиста до урни, означатиме голос у користь двох перших кандидатів. Ось тому вже сьогодні польська преса робить на тему будучого обличча Сойму ріжні висновки, які ледви чи будуть інші після 8-го вересня, себто після властивого виборчого акту. Попробуймо й ми зробити висновки для себе, з української точки погляду.

Зі складу майбутнього Сойму зникне безслідно теперішня польська опозиція. Це й зовсім льогічно та природно. Вся структура теперішньої виборчої ординації така, що вона в цілому виборчому акті, особливо в першій його частині, у виборчих зібраннях, є могутнім інструментом політики в руках пануючого режиму. Це дійсність, якої не можна прикрити ніякою фразою. Хід і вислід виборів у виборчих зібраннях 14. серпня підтвердив її докладно. Дарма, що деякі проурядові часописи хочуть своїй публиці засуґерувати, немов то ці виборчі зібрання непозбавлені були „елементів політичної боротьби". Бодей на нашому терені про вислід виборчих зібрань рішив у 100 проц. компроміс, зроблений перед зібранням поміж урядом і УНДО, а не „політична боротьба". Вистане порівняти список українських кандидатів, оголошений перед 14. і після 14. серпня. Отож стверджуємо факт, що недопущення польських опозиційних партій на терен будучого Сойму сталося виключно з волі урядових кол, які у внутрішній розгривці за владу побідили своїх партійних противників на голову. Та з цього ще не можна зробити висновку, що опозиція взагалі перестала істнувати, як політична сила. Боротьба з нею перейде на інші терени. Однак це вже внутрішня справа польського народу. Повторяємо, нам йшло лише про ствердження того реального факту, що виключно воля уряду змела з політичного соймового овиду польську опозицію, яка в цілости партійно-політично представляла далеко більшу силу, ніж напр. УНДО.

Та одночасно з опозицією зникнуть у будучому соймі майже зовсім національні меншини. Не буде там ні одного білорусина, ні одного німця, буде мабуть один сіоніст та один москаль (дотеперішній посол з Виленщини, старообрядець Пімонов — прим. Ред. „Діла"). Таким чином українське соймове представництво буде одинокою поважною посольською групою з окремим національним і політичним обличчям. Сойм складатиметься під цим оглядом з двох частин: зі 190 послів польської компактної, беззастережно проурядової більшости і з 15 українців. Ще трьох чи чотирьох послів, які поза ним залишаться та які належатимуть до двох ріжних народів, можна буде практично не брати під увагу. Трудно сьогодні передбачити, як та цікава національно-політична конфіґурація в будучому Соймі вплине на дальший розвиток польсько-українських взаємин. Чи вона визволить представників обох народів, польського й українського, з льокальної східно-галицької психози, яка сціпила ці народи в безоглядній боротьбі за „сусідські" дрібні справи і чи дозволить їм обняти трохи ширші політичні горизонти? В історії така національно-політична конфіґурація має вже свої анальогії: в галицькому соймі і в соймі історичної Польщі. Треба би побажати, щоб історичний досвід, головно досвід зроблених помилок, не пропав безслідно. Здається, добре буде, коли обі нації, і польська й українська, цим досвідом покористуються. Та про це маємо ще час писати згодом. Може й цілих пять років під умовиною, що 8-ий вересень не створить ніяких „чуд"...

З цього наявного факту, що уряд мав достаточно сили, щоб не допустити українців до будучого сойму зовсім, або допустити їх не в такому складі, в якому вони мають уже шанси вийти, хочемо поробити деякі висновки. Перш усього заміт, піднесений у розгарі полеміки противниками виборчої фреквенції, а саме, немов будуче українське представництво вже внаслідок самого виборчого компромісу поставило себе у політичну залежність від свого польського партнера, вважаємо замітом неповажним. Він примітивізує цілу проблему і зводить її в площину дрібних партійно-політичних герців. Зрештою ми на цю тему вже висловлювалися. Тут, думаємо, грають засадничу ролю дві справи: що польський уряд рішився допустити до сойму українське представництво, яке як-не-як матиме право говорити в імені організованого українського життя і — друге — що на особовий склад цього представництва мали співрішальний вплив ще перед виборчими зібраннями українські, відповідальні сьогодні за те організоване життя, чинники. Адже є вже сьогодні прилюдною тайною приблизний склад „українського" парляментарного „представництва", яке булоб вийшло у виборчих зібраннях, якщо би не був зроблений останній виборчий компроміс поміж урядом і УНДО-м: кілька льокальних старостинських креатур, кількох москвофілів і може для „омасти" двох-трьох порядніших, політично ідейніших українців. З цього льогічно випливає висновок, що уряд волів не мати такого представництва, яке готове виконати, що завгодно під диктат; що він волів договоритися з істнуючою політично-самостійною реальною українською силою, такби мовити, волів її сконфронтувати з державною польською дійсністю.

Не входимо в його політичні мотиви чи рації для цеї тактики. Стверджуємо тут лише, що в істнуючих політичних умовинах, головно в умовинах нової виб. ординації, така розвязка проблеми українського представництва, як вона мала місце у виборчому компромісі, є для українців корисна. В такому розумінні виборчий компроміс і вислід виборів на виборчих зібраннях, який у 100 проц. покривається з тим компромісом, означає початок експерименту, може й рішального історичного значіння: або заакцептована і з українського боку політика безпосереднього зговорення матиме стільки сил, хисту і піддержки свого громадянства, що вона зможе приступити до ступневої розвязки ріжних інших політичних питань з области українсько-польських взаємин, — або вона цього мати не буде.

Виборчий акт 8. вересня вважаємо плебісцитом, який має рішити це „або-або". 8. вересня український виборець не йтиме, як досі, до виборчої урни, щоби „здобувати" мандати. Він більше їх не здобуде, як їх устійнено у виборчому компромісі. Що найвище, він своєю активністю не занапастить цеї скільности. Саме не політичну „залежність" чи незалежність, лише питомий тягар будучих українських представників у Соймі вирішить акт 8. вересня. Цього не вирішив ще ані виборчий компроміс, ані виборчі зібрання. І тому кожний український виборець, що сьогодні ще сумнівається, заки запитає себе, йти чи не йти до виборчої урни, мусить вирішити перед своєю совістю ще друге питання: чи можна в теперішньому положенні українського народу відкинути цю останню ставку на раціональну розвязку української проблеми в Польщі, якою є політичне вотум для висуненого у виборчих зібраннях українського представництва? Відповідь на це питання в неґативному сенсі, отже що українсько-польські взаємини взагалі виключають якунебудь розумну їх розвязку, що краще є, коли вони покотяться по лінії, в якій не буде нашої ініціятиви, лише чужа, — є рівночасним вирішенням і неґативного відношення до самого виборчого акту 8. вересня. Такий є, на нашу думку, властивий політичний сенс виборчої активности в дні 8. вересня.

І врешті ще одну засадничу справу висунули у східно-галицькому терені виборчі зібрання з 14. серпня: вони звели галицьке москвофільство до властивої ролі. Не хочемо казати, що воно вже зліквідоване. Факт, що москвофільство не найшло „опіки" урядових чинників у виборчих зібраннях, каже надіятися, що воно зійде у звичайне, природне русло. Себто, що перестане бути інструментом доразової політики, засобом розбивання українських національних сил. Це вплине безумовно на успокоєння наших внутрішніх відносин. Льогіка історичного розвитку російської й української національної ідеї каже, що вони поруч себе на українській національній території істнувати не можуть. Треба, щоб ідейні москвофіли, які кровю і живими соками вросли в український національний орґанізм, це собі нарешті усвідомили. І — після цього зробили одинокий розумний висновок: що вони ідейно-політично можуть істнувати лише як українські [illegible]. Тому надіємося, що 14. серпень буде не так [illegible] ліквідації політичного москвофільства, як радше початком поєднання ідейних його [illegible] з українством.

Ось так не хочемо, щоби 14. серпень [illegible] як у приповідці, тим деревом, що [illegible] Хай він не заслонює властивого значіння 8. вересня. А тоді треба, щоби в українській політиці [illegible] не занапащував стан, який [illegible] скоординова[illegible] і відповідальність за політичні [illegible] — теж ще одна, немаловажна [illegible] 8. вересня.

Повені грасують.

БУЕНОС АЙРЕС [illegible] ПАТ. [illegible] Мезанос у провінції Ентреріос [illegible] на північ від Буенос Айрес [illegible] ям [illegible] Мезанос і [illegible] провінції [illegible] йде в напрямі міста Гуалегуай [illegible]

Пропаща сила.

(До питання про національний трудовий обов'язок).

Послухаймо одного з ідеольоґів нової російської культури:

„Росія не може рівнятись з Францією чи Німеччиною; у неї особлива місія; Росія — не нація, але цілий окремий світ. Не розвязавши своєї місії зверхнаціональної, материкової, вона загине, як Росія. Духовим магнетом для народів Росії була й залишиться російська культура. Через неї вони приєднуються до світової цивілізації. Так було в петербурський період імперії, так мусить залишитись. Якщо молодь малих народів Росії буде вчитись не в Москві, не в Петербурзі, а в Парижі і в Берліні, — вона не залишиться з нами. На російську інтеліґенцію спадає тяжка відповідальність: не відступати від своїх культурних височин, йти безустанно без відпочинку, все до нових й нових досягнень. І то не тільки для себе, для задоволення культурної потреби чи професійних інтересів, але й для національного діла Росії. Тут не має значіння сама по собі культурна галузь, професія — Росії потрібні учені й техніки, учителі й вояки. Для всіх один закон: кваліфікація, її безперестанний зріст у труді і подвигах. Якщо великороси складають 54 відс. Росії, то російська інтеліґенція повинна виконувати не 54 відс., а далеко більше загальноросійської культурної роботи, **щоб затримати за собою незаперечне провідництво.**

Так національна проблема Росії спирається на проблему культурну".

(**Г. Федотов.** „Проблеми майбутньої Росії").

А тепер спитаймо: Що це таке „пропаща сила"? Це всі складові елементи української нації, яких енерґія й можливости під національним оглядом належно не використані і тому марно пропадають для української справи. Передовсім маємо на увазі українську інтеліґенцію.

ЗРІСТ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ.

Не підлягає сумніву, що за останні десятиліття, головним чином від часу української державности над Дніпром та над Дністром, кадри української інтеліґенції незвичайно зросли.

Передусім широкий розмах українського національного відродження в 1917 році втягнув в орбіту української справи великі ряди колишньої російської (себто несвідомої української) інтеліґенції; далі — факт заснування української державности над Дніпром та над Дністром дав незвичайно цікаву інерцію (досі ще належно не оцінену і не досліджену), за якою вся молодша ґенерація вже „сама собою" ставала українською. Це ми могли спостерігати на Наддніпрянщині, де залишалося ще досить поважних даних для того, щоби ця молода ґенерація зараховувала себе до російських рядів; про цю силу „інерції державности" можна говорити в Галичині, маючи на увазі головним чином різкий спад москвофільства; цей великий вплив української державности треба ствердити і на Волині, що до 1917 року майже не була зачеплена національною свідомістю; цей вплив можна ствердити і за океаном, де були (і є) майже всі дані — для денаціоналізації молодшої української ґенерації.

Таким чином, українство, ще дуже недавно незвичайно бідне на свою інтеліґенцію, відразу „розбагатіло", втягнувши у свої ряди кадри старшої та молодшої інтеліґенції й півінтеліґенції. Дальших 15 літ після революції цей процес поглибили та піднесли на вищий щабель: на Великій Україні повстали середні та високі українські школи; по цей бік Збруча відродилось середнє шкільництво; на терені Чехословаччини повстали три високі українські школи. Позатим, українська молодь широко студіює по всіх центрах Европи, студіює, щоправда, в чужих школах, але поза школою живе і розвивається, як молода українська інтеліґенція. Внаслідок цього процесу, в останніх роках у центрах українського життя в краю та за кордоном (Львів, Прага) скупчується без праці розмірно багато української інтеліґенції, і це дає привід говорити навіть про її гіперпродукцію.

УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ ПО ОКРЕМИХ КРАЯХ.

Одначе, на Наддніпрянщині, одночасно з галасливою українізацією всього шкільництва та продукцією нової, хочби й комуністичної, української інтеліґенції, йде цілим фронтом винищування старшої інтеліґенції, під фірмою петлюрівців, повстанців, кулаків та взагалі контрреволюційного елементу. За 15 років виростає з дітей українська молодь, але Москва шукає в ній націоналістичні ухили і наповнює вязниці, концентраційні табори й Соловки молодю, що здебільшого гине на каналевих та лісних роботах.

Тут, по цей бік Збруча, доля середущої української інтеліґенції інакша. З причин політичних та економічних, вона в краю посад не дістає, тому розходиться по цілій Польщі та за кордоном, або сидить бездільно вдома, на селі. Щодо краєвої молодшої ґенерації, то вона намагається вчитись по високих школах, але велика частина ґімназійних абсольвентів, з моментів політичних та економічних, сидить та марнується вдома. За останні роки серед цієї інтеліґентної молоді спостерігається організований масовий рух, т. зв. „націоналістичний", про який нині так багато читаємо в українській пресі.

Залишається українська інтеліґенція заокеанська та еміґраційна. Перша осідає здебільшого в українських осередках Америки та Канади, друга — в пошукуванні за куснем хліба — розсипалась по цілому світі.

НЕРОЗВЯЗАНІ ПИТАННЯ.

Отже тепер є питання: що уявляє собою українська інтеліґенція? Скільки її? Кого саме вважати за інтеліґенцію? Маємо гіперпродукцію інтеліґенції чи за мало її? Як вона ділиться по фахах? Скільки серед неї працює виключно для української справи; скільки — лише для себе? Скільки, поруч праці для себе, виконує якусь національну роботу?

Ось питання, які варт поставити собі.

Справа з українською інтеліґенцією стоїть надзвичайно зле: Україна як ціла нація, ще ні разу в цілій своїй історії не продукувала нормально власної інтеліґенції, як це мали можливість робити Німеччина, Франція, Росія. Цим сказано усе.

Пятнадцять літ після війни — так ніби могли стати початком нормальної продукції української інтеліґенції майже на всіх українських етнографічних просторах.

Але, як ми бачили вище, — це на 50 відс. скошений цвіт та скривлений ріст, себто молодь українська в Совітах та Польщі. Ні одна нація у світі сьогодня нічого такого не переживає.

Лишається других 50 відс. Із них половина — здебільшого середуща ґенерація, — внаслідок причин політичних та економічних, — знаходить собі кусок хліба на службі у чужих — у чужих країнах, для чужих інтересів у чужім культурнім середовищі. Вона непомітно, але поступово денаціоналізується.

Друга половина із цих 50 відс. — це здебільшого старша українська інтеліґенція, що живе у краю, серед свого народу і веде національну українську роботу.

Тут маємо стан, що найбільше наближається до нормального. Але це саме та частина української інтеліґенції, яку чужонаціональні і свої опозиційні елементи намагаються знищити морально, зробити її в очах мас українського народу йому ворожою, в кожному разі — морально непридатною. Для цього до неї клали епітет „уголовець".

Це траґічно-ненормальне становище.

*

НАШІ ЗАВДАННЯ СУПРОТИ ІНТЕЛІҐЕНЦІЇ.

Якіж завдання супроти такого стану?

Мусимо передусім признати, що проблемою інтеліґенції ми досі зовсім не займались. Ясно, що українська інтеліґенція як маса щойно почала народжуватись. Але супроти цього явища ми поводимось без ніякого пляну та програми. Кожний добрий господар знає, що він має на господарстві, **але ми цього не знаємо.** Кожна інтеліґентна одиниця — цеж національний капітал, це — десятки літ науки за українські гроші, це — індивідуальність, що не повторюється

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Д-Р РОМАН ҐОЦЬКИЙ 5)

ПРИРОДНА РОЛЯ ЖІНКИ.

Психольоґічний нарис.

Еманципація ця має і злі сторінки. Вона загострює й так уже велике суперництво в неодній галузі заробітку. Вона забирає неодній родині дбайливу матір і вартівницю родинного життя. Вона приносить самим жінкам нездорове напруження тіла й духа в роках дозрівання, а далі тяжку життеву боротьбу, що її не завжди зносить ніжний жіночий орґанізм. Передовсім еманципація загрожує й обтяжує питому найвищу діяльність жінки і материнство.

Коли приглянемося ближче до змагунок, що добились успіхів, то відкриваємо жалюгідні наслідки поривів, що виснажують жінку. Зникає тілесна й духова питомість жінки. Жінка стає скоріше безполовою людиною або навіть похожою на чоловіка.

Вже давніше чимало лікарів вказувало на шкоди для здоровля, спричинені духовим перенапруженням доростаючої жінки й професійною працею дозрілої жінки. Мова не тільки про порушення загального самопочування й центральної нервової системи, але також про фізичні аномалії, яких наслідком є знижена відтворча здатність жінки. Згадаймо тільки зівялі фабричні й сільські робітниці, анемічні крамарки, кравчихи, сестри-жалібниці тощо.

Велика частина незаміжніх жінок освічених станів терпить через самотність. Тверді́сть життевої боротьби і потреба бути обережним при вияві своїх клопотів супроти ближчого гурта друзів доводять модерну людину до самотности. До цього причиняється теж склад нашого суспільного життя, недостача часу підтримувати особисті звязки і боротьба за хліб. З огляду на більшу емоціональність у жінок, більша в них потреба чуттевої спільноти. Тому велика кількість незаміжніх жінок освічених станів не знаходить задоволілля тільки в самій професійній праці. Нераз серед їх повної успішної професійної діяльности повстає туга й потреба особистих цінностей. Не вважаючи на різні гальми й нагляд оточення шукають вони тривких або тимчасових еротичних взаємин, щоб витримати наслідки самотности й еротичної стриманости. Іноді ці взаємини бувають складні.

А всеж велика частина незаміжніх жінок, що виконують професійну працю поневолі, живе самотно, без любови. У напрузі всіх сил, в журбі і клопотах остигає чимало із жіночого серця; ніжність перемінюється в твердість й порожнє себелюбство. Життя й життеві здобутки приносять розчарування. Самотність, боязка залежність від моральних і конвенціональних норм випирають еротичний інстинкт і придушують природні почування, сприяючи неврозі (істерія, депресивні стани, тощо).

Не дивлячись на сумні досвіди, що постійно зростають — жіночий світ ладен нести всі тягарі, щоб тільки усунути економічну недолю „надвишкових" жінок і душевні страждання, що виникають із матеріяльних злиднів.

З уваги на крик скрути знедоленої жінки, повинно замовкнути еґоїстичне обурення чоловіка. Кожний розсудливий чоловік не тільки не поборюватиме заробітної праці жінки, але ставитиме до неї із пошаною й споняттиме домагання поміркованого жіночого руху, хочби розумів матеріяльні шкоди від суперництва. Чоловіки повинні самі дбати, щоб жінки могли поєднати професійну працю з материнством, материнство з наукою і з громадською діяльністю. Крім цього чоловіки повинні допомагати намаганням безмужніх жінок до економічної незалежности від чоловіків і до активної участи в культурнім і суспільнім житті.

Чисельно нерівномірне відношення між обома полами і наслідком цього скрута жіночого світу це прояви характеристичні для суспільного життя, що з ними треба рахуватися.

Істнує тільки один вихід із скрутного становища жіноцтва, а саме енерґійна участь жінок у заробітнім життті. А проте боротьба жінки за істнування, що раніше нищила тільки чоловіка, доведе повільно до зменшення надвишки жінок. Через професійні хороби смертність серед жінок значно підвищиться й наблизиться до чоловічої. Шкідливі впливи заробітного життя важче постигнуть жінку й то однаково чи вона поруч заробітної праці виконуватиме чи не виконуватиме свого природного звання.

Отже жіноча еманципація, — це початок природної направи числово нерівномірного відношення між обома полами.

Ясно, що в такім стані справи всяке протидіяння жіночому рухові нерозумне й без імовірности на успіх.

Хоча в останніх 50 роках, здебільша економічні чинники змінили в деякій мірі уклад суспільства, однак внутрішній, ідеальний образ ролі обидвох полів у суспільстві, що його творить собі більшість людей західньо-европейської цивілізації згідний із нижче наведеною схемою.

(Далі буде.)

Попарше необхідно зібрати статистичні дані. До слова мусять прийти українські статистики, серед яких маємо добрих теоретиків і практиків. До часу Національного Конгресу вони мусять вирахувати, скільки така статистика може коштувати. Мусимо знати загальне число української інтелігенції на всіх теренах, куди можемо сягнути, розподіл її по окремих країнах та по фахах, родинний стан (моменти популяційні, денаціоналізаційні), матеріяльне становище, навантаження її працею для заробітку і ступінь участи в національній роботі.

Спершу зясуємо, що маємо, а щойно тоді зможемо щось радити нашій молоді в справі вибору фахів. Крім цього, вперше матимемо матеріял щодо справжньої спроможности нашої інтелігенції жертвувати на національні потреби. І коли дехто висловлюється, що національний податок має бути встановлений в залежності від прибутку, то у відношенні до інтелігенції розслід покаже, наскільки цю спробу можна буде перевести.

Складаючи анкету, фахові статистики, очевидно, внесуть туди і цілу низку запитань, напр., щодо умовин життя української інтелігенції, щодо витрат на національну пресу та українську книжку, особливостей побуту і т. д., і це кине яскраве світло на ріжні сторінки нашої національної дійсности. (Далі буде.)

Віктор Приходько.

Співпраця масонів з большевиками.

(КАП) Французька опінія застановляється над джерелом суспільних заворушень, головно останнього комуністичного бунту в портових містах. Виявилося, що заворушення відбувалися одночасно в кількох місцевостях і тактика та гасла збунтованих мас були скрізь однакові. Питання: звідки вийшов наказ бунту? Чи Москва підготовляла ті заворушення, чи може були тут у грі таємні місцеві чинники?

Тепер цілий ряд французьких ґазет звязує той останній комуністичний бунт у французьких пристанях та аґітацію за бунтами серед мас з найновішою тактикою масонерії, що здається, рішила ділати спільно з Москвою.

Париський публіцист Ле Ґрі у статті п. н. „Комунізуюча масонерія", що поміщена в останньому числі „Ля реві ґебломадер", виразно обвинувачує „Великий Схід" у тому, що удержує звязки з Совітами. Він пише: В останньому часі французькі масонські льожі зрозуміли, що соціялізм перестав бути підоймою революційного радикалізму, бо й як доктрина й як засіб показався перестарілий і пережитий. Тому масони рішили ужити для своїх цілей комунізму.

Те саме пише в останнім числі французька ґазета „Ля лібр пароль" у статті „Льожі й Совіти: „Не можемо — бє на трівогу автор — нехтувати далі співпрацю, яка іствує між французькими льожами і Совітами. Ті дві організації: французька масонерія і комунізм вже тепер радіють добичею, що для них приготована".

Париський часопис „Ля Насіон" у статті п. н. „Москва й міжнародні фінанси" просто обвинувачує масонерію у зраді Франції, коли пише: „У звязку з останніми подіями у Брест подавали прізвище масона Дімулен, що належить до найвищих щаблів тайної ієрархії (лицар Рожевого Хреста), але не йде тут тільки про одного чоловіка, але про цілу інституцію, що тепер виразно зраджує Францію"

Пропаґанда ревізіонізму на Мадярщині.

Ввесь минулий тиждень столиця Мадярщини Будапешт стояла під знаком свята св. Стефана. Кілько було учасників — годі ствердити. В церковнім обході взяло участь понад 80.000 людей, вечорами місто Будапешт було гарно освітлене. На програму свята склався теж показ народніх танків, перегони („регати") на Дунаю і т. д. При нагоді цього свята виголошено низку промов перед „памятником ірриденти" того змісту, що Мадярщина ніколи не зречеться країв, які вона втратила на основі мирового договору у Тріянон. На знак національної жалоби по всіх містах вивісили державні прапори до половини щогли. Так обєднано свято св. Стефана з пропаґандою ревізіонізму.

Повітове Лугове Ювилейне Свято в Мостиськах.

В неділю 25. серпня ц. р. вітала над Мостищиною прегарна осіння погода. Ярке проміння ясного сонечка заливало поля, гаї, левади і тихі села. Потяг затримався тихенько на стації Мостиська, заквітчаній милими грядочками цвітів. Поміж ними погідні лиця селян, що поспішали на своє повітове свято. Перейшли ми перон чистенького стаційного будинку і по 20 хвилинах ходу спинились на місці лугового свята.

ПРИВІТАННЯ ДЕЛЕҐАЦІЇ „ВЕЛИКОГО ЛУГУ".

При головному вході на майдан зустрінули нас дві сформовані чети струнких луговиків і луговичок. Різка команда „Позір" і голова „Великого Лугу" д-р Роман Дашкевич у товаристві львівських гостей пройшов поміж двома кольонами немов закаменілих чет. Кругом запанувала така тиша, що чути було найлекший подих осіннього леготу. Сотні очей лугової родини та зібраних гостей споглядали з симпатією і пошаною на струнку постать незломного провідника Лугової Організації. Дивно. На лиці цієї стоїчної людини, що найспокійніше споглядала в пащі панцирних гармат під Мотовилівкою, заграло хвилеве зворушення. Так, святе зворушення на вид тих молодечих серденят, струнких лав, що служать тій самій великій ідеї, якій він присвячує всі хвилини свого життя. Станув по середині: — „Здорові, були, Товариство"! — „Слава Лугові, Батьківщині слава!" — загреміла жвава, весела відповідь, а орхестра відіграла луговий гимн „Ой, у лузі червона калина". На цьому скінчилося привітання делеґації Головної Старшини „Великого Лугу" зі Львова.

МОЛЕБЕН, АКАФИСТ І ПРОПОВІДЬ О. ПШЕПЮРСЬКОГО.

Розглянулись ми по руханковому майдані; на ньому може свобідно станути навіть тисяча руховиків до вправ. Довкола майдану лавочки для глядачів. Наші очі спочили на гарно збудованому вівтарі, прикрашеному по мистецьки народніми вишивками. Тут мала відправитись полева Служба Божа — так писалося в афішах. Якеж було наше счудування, коли ми дізналися в останній хвилині, що перемиський владика заборонив своєму духовенству відправляти на лугових і подібних святах полеві Служби Божі. Ця заборона вгризалася іржою в усі серця особливо у хвилині, коли ніжні голосочки луговичок посилали благальну лугову молитву до неба... „Там у Совітах край у руїні, навіть молитись ворог не дасть"... Був тільки молебен та акафист.

До молебна й акафисту станули 4 священики: о. декан Куціль із Мостиськ, о. Пшепюрський із Старяви, о. Гамерський із Годинь та о. Гринишин із Чернева.

По молебні промовив до вистроєних лугових лав перший січовий курат, о. Пшепюрський із Старяви, що перебув увесь жах світової війни та перетерпів із своїми Січовими Стрільцями всю героїчну епопею на Великій Україні. Поява цього достойного січовика в духовній рясі та його чула промова, навіяна великою любовю до стрілецької традиції, викликала в усіх слухачів глибокий патріотичний настрій. Тисячна маса, заслухана в слова промовця, переживала в споминах наше недавнє славне минуле, таке романтичне й таке в своєму недокінченні траґічне. Цей духовник-січовик взивав лугову молодь гартувати своє тіло й духа в чесній організованій праці на терені свого товариства, щоб зустрінути гідно й підготовано грядучі великі події, щоб станути в слушному моменті на оборону найсвятіших інтересів і прав народу. Нагадував, що Лугове Братцтво, подібно як сьогодні, повинно все йти вперед з іменем Бога на устах. Хто йде під прапорами Бога і правди, тому не страшні й найбільші перешкоди. Промовець вірить у гарне майбуття Лугової Організації, бо ті, що перебули ґураґанний вогонь 10-літньої проби, зуміють перебороти й найтяжчі удари та принести народові в дарі й найвищі жертви, навіть жертви майна й життя.

ОТВОРЕННЯ ПОПОЛУДНЕВОГО СВЯТА.

В означеній годині пополудні почався попис лугових вправ. На трибуні зявилося чимало гостей; репрезентаційні місця зайняли делеґати львівської Головної Старшини та представники місцевої цивільної і військової влади. До вправ стануло 360 руховиків (218 луговиків і 142 луговичок) з Ятвіги, Малнова, Помоста, Волі, Підьти, Годинь, Букович, Ляшків, Боляновичі і Старяви. Сама поява зелених кольон і райдужних дівочих вишивок сколихнула людською масою; оклики одушевлення і рясні оплески були зверхнім виявом цього захоплення.

Свято відкрив гарною короткою промовою голова Повітової Старшини в Мостиськах дир. Ст. Байдала. Візвавши Лугове Товариство до організованої національної праці, суспільної дисципліни й послуху своєму проводові, віддав дальший протекторат над святом голові „Великого Лугу" д-рові Дашкевичеві.

ПРОМОВА Д-РА ДАШКЕВИЧА.

Серед гробової тишини вступив на трибуну голова „Великого Лугу" д-р Дашкевич. Згадавши, що Мостищина святкує сьогодні з цілим краєм 10-ліття Лугової Організації, підчеркнув, що з цим святом святкує ввесь нарід велику перемогу у нас світлого духа дисципліни, організованости і праці над темними демонами розкладу й духового руїнництва. Вийшовши переможно з 10-літньої боротьби за своє іствування, приступає „Луг" нині до виховання нового типу українця й українки, що бажає заспокоєння своїх суспільних інстинктів у творчій щоденній праці, організації і послусі своєму проводові. Лугове Братцтво в щоденній праці мусить стати для всього народу зразком лицарської чесности, орґанізованости й активности. Все, що поза межами цих цінностей, стає ворожим муром проти найсвятіших інтересів народу. Лугова Організація зведе з цим муром безоглядну боротьбу щоденною муравлиною працею та відродить звесилений повоєнний національний організм. Громове „Слава Лугові, Батьківщині слава!" та луговий гимн були відповідю на промову провідника Лугової Організації.

ВПРАВИ ЛУГОВИКІВ ТА ЛУГОВИЧОК.

Продукції лугових вправ випали гарно справно й естетично. Особливий настрій викликала лугова молитва з ритмічними рухами „Боже великий, Творче всесильний". Рясні сльози котилися по всіх лицях при ніжних дівочих благаннях; тільки дуже тверді натури, загартовані в крівавих січових герцях, намагалися придавити в собі вияви великого зворушення. Цієї молитви в інтерпретації наших луговичок не годен ніколи забути. Чи диво, що жіноцтво плакало й довго тулило до грудей ясні головки малих діточок, указуючи їм на благальні руки, піднесені до неба?! Не менше було захоплення ритмічною вправою-танком під звуки: „І шумить і гуде дрібний дощик іде". І так ішла вправа за вправою складно, гармонійно, що засвідчувала незаперечений талант нашого народу, його любов до краси й ритму життя.

ЗАКІНЧЕННЯ СВЯТА.

На закінчення свята виголосив палку промову до Лугового Братцтва Мостищини адв. д-р Кульчицький, заступник голови Повітового Комітету УНДО. Він дякував Луговій Організації за її посвяту для національної справи, за перевиховання юнацьких душ, за ширення прикладною працею духа суспільного позитивізму й активізму, за вірну й чинну службу найвищому національному ідеалові.

Найбільше сподобалась нашому селянству дефіляда лугових струнких кольон перед делеґацією Головної Старшини і перед своєю Повітовою Старшиною. Свято закінчила орхестра національним гимном, що його вислухали на „позір" усі приявні.

День Лугового свята переживатиме Мостищина ще довго в милих споминах естетичних і національних зворушень.

І. Ю.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10!

Дивовижні зізнання совітського підсудного.

В Маріюполю відбулася 22. ц. м. розправа у справі вбивства робітника маріюпільського заведення ремонту ваґонів Разщепи, іншим робітником Коноваловим. Головний прокуратор СССР Вишинський виконав розпорядок Ради Народніх Комісарів та обвинуватив Коновалова.

„Правда" з 23. ц. м. поміщує телеґраму, де є нечувані самообтяжуючі зізнання для підсудного. Між іншим він говорить, що всі свідки є його вороги, так і він сам є їх ворогом. З розправи виходить, що партійна влада знала про намір Коновалова, але не оборонила Разщепи. Розправа тревала один день. Коновалова засудили на смерть та конфіскату майна.

Присилайте передплату!

Анкета в справі навчання
української мови в середній школі.

Головна Рада „Учительської Громади" розіслала в червні ц. р. до Управ українських середніх шкіл і до вчителів української мови анкетні листки у справі навчання української мови в I.—III. кл. з речинцем відповіди до 10. ц. м. На жаль, досі отримано тільки пять відповідей (це, мабуть, наслідок виїзду на ферії, або й неотримання листів) та й ті, вдержані в дуже загальних обрисах, не дають відповідей на поставлені запити, і тимсамим не дають потрібного матеріялу для критичного розгляду дотеперішньої праці в цій ділянці та складення доцільних напрямних для майбутньої. А справа превражна й пильна, бо лише збірними зусиллями завдяки основній фаховій дискусії можна повести навчання української мови пляново, передумано й одноцільно.

Тому просимо всіх середньошкільних учителів української мови, що досі цього не зробили, надіслати в найкоротшому часі свої цінні завваги, виготовлені якнайосновніше, щоби на їх основі можна приготовити субстрат для дискусії на спеціяльних зібраннях і може на ширше поставленій конференції україністів.

А що дехто міг не отримати листа в пору ферійних виїздів, пригадуємо поставлені запити:

1) Які досвіди поробили при навчанні української мови в I. і II. кл. (шк. підручники, плян шк. лектури, *доповняльна лектура літературних цілостей*, матеріял науки про мову, вправи в говоренні й писанні, форма зшитків) і які Ваші ради й дезидерати на майбутнє.

2) Як задумуєте уложити плян навчання для III. кл., беручи під увагу підручники для VII. кл. О. Барвінського: „*Виїмки* з української літератури ч. I." (Розп. К. Л. Ш. О. з 12. серпня 1935.).

Найважніше в тому це добір лектури і матеріялу науки про мову.

Відповіді пересилати до канцелярії Т-ва „Учительської Громади" уЛьвові. вул. Сикстуська ч. 20. (Книгарня „Рідної Школи".).

Нові оплати від механічних возів
і фірманок.

Рада Міністрів на своєму засіданні 21. серпня ц. р. змінила оплати від механічних возів і деяких фірманок, які йшли на державний дороговий фонд. Рада міністрів устійнила такі нові оплати:

1) Оплату від механічних вантажних возів і тракторів, якими перевозять товари для заробітку, обнижено з 35 зол. від кожних 100 кг. на 20 зол.;

2) Скасовано оплату 100 зол., яку платили механічні вози (автобуси) від кожної особи, які для заробітку перевозили людей з одної місцевости до другої. Зате підвищено оплату зі 40 сот. на 50 сот. від кожного місця в механічнім возі (автобусі, таксівці) — для подорожного за кожний кільометер денного переїзду. Обнижено оплату зі 40 сот. на 30 сот. для возів, які курсують по дорогах. На нових шляхах, на які дотепер досі не можна було дістати концесії, вище згадані оплати обнижується до половини на один рік від дати відчинення шляху. В кожному випадку оплата не може перевищати 150 зол. від одного місця.

3) Обнижено теж оплату зі 100 зол. до 75 зол. для механічних возів, які для заробітку перевозять вряди-годи особи з одної місцевости до другої і забирають найбільше 6 осіб. Оплату 75 зол. платиться від кожного з цих місць зокрема. Якщо є більше ніж 6 місць для подорожних, тоді платиться від кожного з цих місць по 150 зол. замість 200 зол.

4) Підвищено оплату з 20 зол. на 40 зол. від кожного місця для подорожного, від фірманок, які вради-годи перевозять найбільше чотирьох подорожніх з одної місцевости до другої. Якщо фірманки забирають більше ніж чотирьох подорожніх — платять по 60 зол. від кожного подорожного.

Фірманки, які возять подорожніх ґрунтовими дорогами, платять оплату на половину нижчу.

5) Фірманки, які для заробітку перевозять товари з одної місцевости до другої, платять по 10 зол. замість по 9 зол. від кожних 100 кґ. Якщо фірманки їздять ґрунтовими дорогами платять по 5 зол.

6) Ровери з причіпленими моторами, яких містота циліндрів доходить до 100 цм³, не платять ніякої оплати

7) Підвищено оплату на 10 процент від механічних возів і причіпок на колах з півпневматичними опонами беручи під увагу знижки, які вводить розпорядок ради міністрів.

Новий розпорядок обовязуватиме від 1. вересня ц. р.

Совітська правосудність чи безправство?

Московський кореспондент „Ґазети Польскої" п. Отмар, якому минулого тижня большевицький уряд наказав покинути Москву, помістив ще один допис з СССР п. н. „Соромливі закутки совітської Теміди", де обговорює большевицьку правосудність. Хід думок цієї цікавої статті такий:

Кілько разів публична опінія Заходу висловлювала сумніви щодо рівня большевицького судівництва у звязку з частими в СССР масовими політичними процесами, стягала на себе з правила громи обурення, (якщо не відра найбрудніших помий) зі сторінок найбільше міродатних органів совітської преси. не згадуючи вже про заяви державних мужів. „Справедливість" совітських судів і їх „гуманітаризм" вивищується тут з правила під небеса, протиставляючи його при кожній нагоді „фашистівській безправности". Тим цінніші є висновки ґенерального прокуратора СССР Вишинського, який в орґані прокуратури „За соціялістіческую законность" кинув яскравий жмут світла на відносини у царстві „пролетарської Теміди". Його насвітлення таке сильне, що навіть найбільше „фашистівська змія" не могла би їх освітлити виразніше.

По довшім вступі про „совітський гуманітаризм" Вишинський так формує недостачі совітського судівництва: „Суд, почінаючи карну процедуру, не передумує її і не мотивує своїх рішень, у багатьох випадках не має навіть почуття відповідальности. Коли винуватця притягають до відповідальности, то роблять це шабльоново, а в ході процесу — поквапно.

Правдивою язвою є 111 стаття совітського карного кодексу, яка говорить про „недбальство у виконанні службових обовязків". Цю статтю можна прикласти буквально до кожного кроку кожного урядовця, робітника, умового працівника або теж члена рільного колективу. Кількість засуджених зі 111. статті *зпоміж самого тільки залізничого персоналу доходить до 70 відсотків усіх залізничників, себто коло 2 міліонів людей.* Всіх їх засудили на т. зв. „примусово-поправчі роботи", себто далі вони працюють при залізницях, але... відтягають їм 20 прц. з їхніх заробітків (знаменитий спосіб на вдержання буджетової рівноваги комісаріяту комунікації).

За провину з тієї статті відповідає кухарка з харчівні за недосолену зупу; „колхозник", якому вкрали на торзі коня; управитель годівельної фарми за відмороження вух двох телят і т. д.

ГОСТРИЙ ОСУД ЗБІРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ.

Крім цього прок. Вишинський гостро пятнує загально приняту практику масового притягання до судової відповідальности. І так у голоснім процесі за вбивство письменника Бикова в Нижнім Таґілю на Уралі, арештували спершу коло 100 осіб. Виявилось, що всі вони були зовсім невинні. Вбивників знайшли деінде, як тільки прибув делеґат ґенеральної прокуратури. Про це Вишинський не пише, але я — пише Отмар — свято переконаний, знаючи духа, який панує в цім краю, що найменше половина з арештованої сотні з поспіхом призналась до невиконаного злочину. Зрештою, нащо фантазувати. Виводи Вишинського можуть вдоволити найзавзятіших „клясових ворогів".

Ось у справі службових проступків на залізницях, Полудневій, Екатерининській, Кіровській і Полудневo-Уральській припинено від 33 до 42 прц. процесів. Найкращий доказ на легкодушне притягання до відповідальности невинних людей.

В ЯКИХ УМОВИНАХ ВІДБУВАЄТЬСЯ КАСАЦІЯ?

8. травня ц. р., пише прок. Вишинський, три відділи Найвищого Суду мали розглянути коло 60 справ. Від год. 9-ої рано до 5-ої пополудні один відділ розглянув 25 справ, себто на кожну справу витратив пересічно 19.2 хвилини. Якщо взяти під увагу, що деякі справи обіймали 10 обвинувачених, подумайте, які умовини праці істнують у спеціяльній колеґії Найвищого Суду.

Не менше цікаві висновки Вишинського. Він домагається передовсім — дуже характеристична річ — енерґійної оборони *приватної власности*, (яка істнує у дозволених межах большевицьким законодавством). Необхідність поправи карної політики і карної практики у поборюванні крадіжей доказує Вишинський такими фактами, що в першій половині 1934. р. 63 відсотків цієї катеґорії проступників на примусові роботи (одна з найлекших у СССР форм кримінальної пресії). Це цілком неправильно, бож крадежі є дуже небезпечні не тільки для поодиноких людей праці, але і для цілої нашої господарки. Крадіж дезорґанізує працю і працівника. Бували випадки, що злодії тероризували членів колективів, які боялись вийти на поле тому, що злодії під їх неприсутність обкрадали „геть до чиста" помешкання і хати. Мусимо домагатись, щоб суди карали строгіше за крадіж дорібку людей праці. Те саме торкається таких проступків, як „хуліганство і всякого роду знущання над людиною".

Так виглядає „найгуманітарніша країна світа" в освітленні одного з найвищих большевицьких достойників. Інша справа, що „совітський гуманітаризм" не мав ніколи на цілі людини, але масу. В СССР доглупались до того, що треба з людиною поводитись краще, бо людина, з якою поводились так як дотепер, але обслугує машини. Такто в СССР гуманітаризм заводять при допомозі „карного кодексу".

„НИНІ ТИ НА ЛАВІ ПІДСУДНИХ — ЗАВТРА Я".

Вкінці Вишинський пише про те, як шанує закон не тільки влада, але також сірі громадяни.

„Слід довести до того, щоб коли притягають кого до карної відповідальности, то це було подією не тільки для обвинуваченого, але також для його окруження і кревних. Тимбільше такою подією повинно бути, коли кого ставлять перед суд і засуджують. Слід довести до того, щоб появу перед судом і оголошення присуду вважали всі без винятку ганьбою, справедливою і заслуженою карою. А що бачимо тепер? Багато зпоміж окруження обвинуваченого думає: „*нині ти є на лаві обвинувачених — завтра я*". У нинішніх часах багато дивиться на кару перед судом, як на прикрий епізод, як на припадкову, але неминучу неприємність, як на якийсь обовязок. При таких умовинах не можна правильно поборювати злочинність, коли кожний урядовець думає, що якщо його дотепер не засудили, то це тільки прикре непорозуміння і що його і так „ця чаша не мине". Тому необхідний зворот. Не можна довобдити до того, щоб люди стаючи перед судом, дивились на це як на дрібничку. Станути перед совітським судом, це не дрібничка, це ганьба, це дуже поважна справа. Ось наслідки „перетягненої струни".

„Ллємо воду на млин ворога" — гукає справедливо прок. Вишинський — головно тоді, коли заявляє, що 90 відсотків обвинувачених є людьми праці". Коментарі хіба зайві.

Вкінці — пише п. Отмар — можу висловити тільки здивування, що написавши таку статтю, Вишинський залишився далі на свому становищі, що не закинули йому „гнилого лібералізму", ні „опортунізму" і не пригадали йому його „меншевицької минувшини".

ПЕРЕДВИБОРЧІ НАРАДИ.

Передвиборча нарада в Копичинцях.

В четвер 22. серпня ц. р. відбулася в *Копичинцях* передвиборча нарада представників місцевого українського громадянства і повіту під проводом м-ра *Ол. Зеленецького*, на котрій кандидат на посла з чортківської округи *д-р Степан Баран* виголосив реферат про наше сучасне політичне положення і про виборчу ситуацію і тактику, зокрема вияснив потребу заключення виборчого компромісу і спосіб голосування до сойму в дні 8. вересня ц. р. Рішено скликати на більшу *передвибочу нараду* представників усіх громад цілого копичинецького політичного повіту, як також усіх політичних освітніх і кооперативних діячів та священиків, на вівторок *3. вересня* ц. р. год. 10. рано до салі Народнього Дому в Копичинцях з участю д-ра Степана Барана.

Передвиборча нарада в Борщеві.

У пятницю 23. серпня ц. р. відбулася в *Борщеві* передвиборча нарада під проводом дир. *Петра Гораля*, на якій кандидат на посла д-р Степан Баран виголосив подібний реферат, як попереднього дня в Копичинцях. Рішено скликати більшу передвиборчу нараду представників усіх громад і діячів та священиків Мельничччини в середу *4. вересня* ц. р., год. 9. рано в *Іваню Пустім* і таку саму нараду для Борщівщини в четвер *5. вересня* ц. р. год. 9. рано в *Борщеві*, в обох місцевостях з участю д-ра Степана Барана.

Велика передвиборча нарада Перемишлянщини.

В понеділок 12. серпня ц. р. відбулася в Перемишлянах велика передвиборча нарада усіх громад повіту, на якій явилися представники з Перемишлянщини і Глинянщини. Нарадам проводив голова Пов. Нар. Комітету в Перемишлянях адв. *д-р Франц Свістель*, секретарював м-р прав *Дужий* з Глинян. Півторагодинний реферат про наше сучасне положення та вагу соймових виборів виголосив відпоручник Центр. Комітету *адв. д-р Степан Біляк* у Львові. Присутні вислухали реферату з великим зацікавленням, після чого почалась жива і заразом дуже річева дискусія, в якій забирали слово: о. Боднар з Борщева, п. Гуглевич з Перемишлян, о. дек. Луцишин з Осталович, о. Ляхович з Утіхович, о. Лабай з Ладанець, адв. д-р Куницький з Глинян, адв. д-р Дичок з Глинян, адв. м-р Дужий з Глинян, п. Мирон Луцький з Янчина, п. Петро Кінаш, сел. з Хоросна, п. Кормаш з Добрянич. Після того подав голова ПНК д-р Ф. Свістель до відома, що *українським чоловим кандидатом до сойму з округи Бережани—Перемишляни—Зборів є б. посол д-р Степан Біляк*. Цю вістку приняли присутні до відома грімкими оплесками, при чому кількох промовців вказало на дотеперішні громадянські заслуги кандидата. Під кінець промовив вдруге п. *Мирон Луцький* і заявив, що погодився, щоби з формальних причин було поміщене також його назвище на листі кандидатів на послів, одначе про мандат він не думає і підтримає чолову кандидатуру д-ра Ст. Біляка. Нарада покінчилась однодушним ухваленням резолюцій, в котрих зібрані висказали повне довіря політичному проводові УНДО, рішили взяти поголовну участь у виборах і в дні 8. вересня віддати голоси на українського кандидата д-ра Ст. Біляка. На тій нараді вибрано Повітовий Виборчий Комітет, у склад котрого ввійшли представники всіх збірних громад Перемишлянщини. До президії цього комітету вибрано: адв. д-ра Ф. Свістеля головою, адв. д-ра М. Куницького заступником голови й о. Ковча з Перемишлян секретарем.

Передвиборча нарада в Калуші.

В середу 21. серпня ц. р. відбулася в Калуші передвиборча нарада для калуського району у салі Народнього Дому. Нараду відкрив голова П. Н. К. д-р *І. Сохацький*, проводив о. *Лев Сілінський*, секретарював м-р *Іван Аронець*. В нараді взяло участь 171 громадян, які репрезентували 28 сіл. Зі запрошених сіл не були заступлені тільки Завій та Сівка Калуська.

У більш як півторагодинній промові п. *Дмитро Великанович*, дотеперішній посол до сойму з нашої округи, представив зібраним теперішне положення українського народу в усіх чотирьох займанщинах і нашу дотеперішню політику в Польщі, вказуючи потребу взяти масову участь у теперішніх соймових виборах. Далі обговорив нашу дотеперішню виборчу акцію та заходи УНДО. Мусимо мати в Польщі власну незалежну українську парляментарну репрезентацію, якщо хочемо добути можливість нашого дальшого розвою і скріплення на всіх ділянках нашого життя та зберегти наш нарід перед дальшими ударами і втратами.

В дискусії забирали голос: о. Майорчак, В. Коржинський, Король, д-р Сохацький, О. Василів, Я. Рубчак, І. Решетиловичева й Е. Відливаний. Слід зазначити, що поодинокі промовці заявились однозгідно за тим, щоб наші виборці взяли солідарно масову участь у виборах і піддержали свого кандидата. Один лиш Б. Коржинський виступив проти участи у виборах, послуговуючись при тім демагогією.

Ухвалено одноголосно (проти трьох голосів) отсю резолюцію: Зібрані на передвиборчій нараді дня 21. 8. громадяни українці Калущини, після вислухання реферату кандидата на посла п. Великановича, висказують повну згоду на зайняте Екзекутивою УНДО становище у справі виборів до парляменту, рішення масової участи у виборах уважають за правильне та висказують Проводові УНДО повне довіря, уважаючи згідно з директивою Проводу УНДО п. Дмитра Великановича кандидатом на посла в нашій окрузі. Зібрані взивають українське громадянство Калущини взяти якнайчисленнішу участь у виборах.

Відспіванням національного гимну покінчено нараду.

У стрийській виборчій окрузі.

Від дня 17-го серпня ц. р. відбулася у стрийській окрузі ціла низка передвиборчих нарад. І так 17-го відбулася нарада інтелігенції в *Жидачеві*, 18-го така сама нарада в *Журавні* і того самого дня передвиборчі збори в *Любчі*. Дня 20. серпня відбулася нарада в *Бібрці*, дня 21-го в *Журавні*. Потім 24-го відбулося окружне віче в *Коцурові* для північної частини Бобреччини, а 25-го велике віче в *Журавні*.

Дальші віча намічено: 25-го в Чертіжі жидачівського повіту, 26-го в Яйківцях, 27-го в Жидачеві, ввечорі того самого дня конференція інтелігенції в Стрию, а 28-го велике віче в Сокольому. На день 1-го вересня заповіджене велике віче в Ходорові, на 5-го вересня в Бібрці.

На всіх нарадах був присутній кандидат стрийської округи адв. *д-р Троян*. Зокрема на нараді в Бібрці дня 20-го серпня намічено крім віча в Коцурові дня 24-го дальші волосні наради у Вільхівці дня 25-го, в Соколівці 27-го, у Бринцях Загірних 28-го серпня.

В окрузі Дрогобич—Рудки.

В дні 18. ц. м. відбулися передвиборчі віча в *Добрівлянах* при участи 60-ти учасників та в *Грушові* при участи около 300 учасників. У дні 19. ц. м. відбулися такі самі віча в *Ролеві* при участи около 250 учасників і при такій самій скількости виборців у *Літині*. На всіх зібраннях реферував *д-р Степан Витвицький* і всюди виборці однодушно заявилися за масовою участю у виборах.

Так само численні зібрання виборців відбулися в дні 18. ц. м. в *Нагуєвичах* та в *Ясениці Сільній* і в дні 19. ц. м. в *Попелях*; референтом справи виборів був там б. посол *Антін Максимович*. Зібрані виборці теж однодушно ухвалили піти до виборів.

Дня 20. ц. м. відбулася в *Рудках* у присутности *д-ра Степана Витвицького і д-ра Олександра Пеленського* передвиборча нарада місцевих діячів Рудеччини, на якій обговорено плян передвиборчої акції в рудецькім повіті.

Перед виборами до сенату.

ВИБОРИ ДЕЛЕҐАТІВ ДО ВОЄВІДСЬКИХ КОЛЕҐІЙ.

В неділю 25. серпня ц. р. у цілій Польщі виборці до сенату вибирали в обводових комісіях делеґатів до воєвідських виборчих колеґій. Це перший етап виборів до сенату. В цілій Польщі є 2.573 виборчих обводів до сенату. Кожний з тих обводів вибрав одного делеґата до воєвідської колеґії.

Делеґати воєвідської колеґії з кожного воєвідства зійдуться в неділю 15. вересня ц. р. у воєвідськім уряді і виберуть стільки сенаторів, скільки припадає на дотичне воєвідство.

У Львові вибрали 71 делеґатів; у дрогобицькій окрузі 16 делеґатів — між ними о. Т. Татомир, у перемиській окрузі 20 делеґатів — між ними о. Онуфрія Малецького, у стрийській окрузі 12 делеґатів — між ними о. Пеленського з Лисятич.

У львівськім воєвідстві вибрали 258 делеґатів, з того 16 українців, у тернопільськім 101 делеґатів і в станиславівськім 93 делеґатів. Львівське воєвідство вибирає 6 сенаторів, тернопільське 3, станиславівське 2. Воєвідські колеґії виберуть 64 сенаторів, президент призначить 32 сенаторів.

З нових видань.

Ф. Стешко: „ЧЕСЬКІ МУЗИКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКОВНІЙ МУЗИЦІ" (у чеській мові), Прага, 1935.

Праця ця появилась накладом чеської академії наук і мистецтва у Празі. Це одна із цікавіших студій над українською церковною музикою 19. століття в Галичині і над впливом її на дальший розвій у найближчих роках 20-го століття.

Проф. Ф. Стешко розглядає стан церковної музики з огляду історичних подій на українських територіях, головно Галичини — від початку 14. ст. і вслід за цим вплив заходу з перевагою італійсько-концертового стилю. Почавши від 19. ст. слідний у нас наплив чеських музик, — завдяки гр.-кат. курії в Перемишлі. У Львові виступає чех Ролечек, а в Перемишлі побіч інших трійка відомих чеських композиторів, Нанке, Шерсбі й Седляк — усі в ролі архикатедральних диригентів мішаного хору і орхестри.

В своїй праці послуговується проф. Ф. Стешко джерелами відомих наших дослідників української народньої і церковної музики, М. Вербицького, О. Левицького, І. Синкевича, Ст. Людкевича, З. Лиска, О. Колесси і інших, та цілого ряду дослідників чеських, польських, російських та німецьких, а крім цього уґрунтовує її на своїх власних дослідах за останні роки.

Правда, проф. Ф. Стешко не подає нам точної аналізи творів згаданих чеських композиторів, зате зовсім слушно підкреслює технічну сторінку дотичних творів та зрозуміння вимог хорового співу, а з другого боку їх чужий для нас підхід, який проявляється у введенні італійсько-західного елементу в нашу церковну музику, що віддавна вже має свою традицію і свій питомений стиль. Ці стародавні церковні мельодії, зібрані в „Ірмолоях", виконували дяки правильно чи неправильно, і щойно з кінцем 18., а поч. 19. століття звернув на них більшу увагу Бортнянський, та почав їх опрацьовувати музично для своїх цілей. Тому твори чеських композиторів у нашій музиці були часто-густо незрозумілі нам і чужі та при своїх мистецьких вартостях багато з них не вдержалося до сьогодні.

Проф. Ф. Стешко видвигнув саме цю епоху чеських музик у нашій церковній музиці, щоби виказати їх неґативний вплив на дальший розвій її, і хоч стрічався на кожному кроці з труднощами при збиранні біографічних записок, чи теж полишеного матеріялу (багато з них затрачено, розкинено, або підсунено фальшиве походження) — всеж зумів представити нам ясний образ історії творчости цих композиторів і в короткім резюме оцінити їх вартість в історії української церковної музики.

Тому цю успішну працю проф. Ф. Стешка стрічаємо як новий доробок нашої музичної літератури з великою радістю і признанням.

Д-р Ст. Т.-Л.

Бійки індійців і магометан.

БОМБАЙ, 26. 8. ПАТ. В Секундарас у Гайдерабаді дійшло до гострого зудару між індійцями й магометанами. Кілька осіб убитих, кільканадцять ранених. На місце подій спрямували сильні віддіди поліції. Положення далі дуже напружене.

МАРЕВО ГОЛОДУ НА ЗАКАРПАТТІ.

ПРАГА, 26. 8. ПАТ. Цьогорічна суша довела до катастрофального неврожаю кукурудзи на Підкарпатській Руси. Кукурудза є головним харчем населення. Цьогорічний збір кукурудзи є на 85 відсотків менший, ніж минулого року. Таким чином на Закарпатті повстало марево голоду.

РОЗКЛАДОВА АКЦІЯ КОМУНІСТІВ В АМЕРИКАНСЬКІЙ АРМІЇ.

Загадочний „літак і комуністичні летючки.

НЮ ЙОРК, 26. 8. ПАТ. Підчас маневрів 3. корпусу у Пенсильвенії кружляв літак вправлі з американськими барвами, але без реєстраційних знаків і скинув над табором війська безліч летючок підбурюючого змісту. Цей випадок доказує, що комуністи повели завзяту пропаганду на просторі Злучених Держав.

ГОСТРИЙ ПРОТЕСТ ЯПОНІЇ ПРОТИ СССР.

ТОКІО, 26. 8. ПАТ. Слідом за протестом Злучених Держав проти діяльности комінтерну задумує Японія вислати протест до уряду СССР за ведення протияпонської пропаганди і деяких постанов комінтерну.

СОЮЗ ЯПОНІЇ, КИТАЮ І МАНДЖУ-КО ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

ТОКІО, 26. 8. ПАТ. Щоденник „Асагі" повідомляє: Дипльоматичні кола рішені вести далі політичну і господарську співпрацю між Японією і Китаєм на таких умовинах: 1) Китай признає Манджу-Ко і 2) Японія. Китай і Манджу-Ко створять спільний фронт проти комуністів на Далекому Сході.

ПРЕЗ. ЛЄБРЕН У БЕЛЬГІЇ.

БРЮСЕЛЬ, 26. 8. ПАТ. През. Франції Лєбрен, який неофіціяльно перебуває у Брюсель, відвідав вчера рано міжнародню виставу, де повитав його посадник міста Брюсель мін. Макс. Вполудне король гостив през. Лєбрена сніданням на замку Лекен.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС.** 209 2-3

— **Д-р Бережницький** вернувся з відпочинку.

— **Д-р О. Прийма,** Львів, Словацького 14. Тел. 261-50 вернувся і орд. у внутр. сх оріннях 9—10 і 17—18. Рентген. Короткохвильовик Цайльйса. 2—5

— **Д-р Т. Е. Бурачинський,** хірург-оператор і спеціяліст хоріб уха, горла й носа, вернувся й ординує як досі при вул. Сапіги 43. 218 2—2

— **З Живця „Черче".** Після блитного, другого сезону й небувалого переповнення в ньому почався від 20. серпня третій, осінний сезон. В тому сезоні найдешевші ціни й найдогідніші умовини лікування. Тепла погідна осінь, яка звичайно в нас буває, дає повну запоруку, для тих, що вибираються до Черча, успішно вилікувати недуги ревми, ісхіясу, ґіхту, нирок, шлунка, жіночі та нервові. Повне лікування, разом з мешканням та утриманням (І. кляси), 145.— зол. в готівці. Третій сезон триває до 10. жовтня. 216 2—3

— **Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський. пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46.** 10 24—?

— **Проект київського памятника Т. Шевченкові** вже готовий. Різьбар Манізер і архитект Лянгборд привезли свій проект до Києва. Памятник представляє скелю, а на ній постать поета, заглибленого у свої думки. Нижче на виступах скелі ряд груп, що зображають важку долю українського народу за часів кріпацтва (чи не сучасного?), Памятник високий на 15 метрів.

— **З українського життя в Празі.** Дня 12. ц. м. відбулися в Празі установчі збори Українського Хору, що досі істнував як нестатутарне товариство. Принято статут, за яким хор є автономним членом „Обці певцьке Чехословенске". Головою Управи вибраний український мистець-різьбар М. Бринський, директором став член празького Радіорозгласу Ян Ступка, відомий уже в Празі своїми виступами з Українським Хором у попередніх роках. З початком вересня розпочинаються співанки.

— **Памятник на могилах українських стрільців** побудовано на цвинтарі в Терезині (Чехословаччина) пожертвами старшин, підстаршин

і стрільців українського вартового куріня, що був у цій місцевости. Командантом куріня був спершу сотник Рудницький, опісля сотик Варивода. Після ліквідації вартового куріня (1923 р.) стрільці зорганізувалися у відділі українського всепрофесійного робітничого Союзу, що має нині 60 членів. У памятні листопадові дні річ-річно сходяться українці в Терезині під цим памятником, щоби згадати своїх покійних товаришів. На памятнику під тризубами вміщено Шевченкові слова: „Слава не поляже" і т. д. та їх переклад чеською мовою: Слава ваше не загине, Не загине а взлеті! А розгласі свету, Чі е правда, чі е кшівда, А чі йсме ми деті!" Ще нижче прізвища стрільців „Гірської Бригади", пізніших стрільців вартового куріня, що там поховані, а саме: 1) Мих. Столярчук † 25. VII. 1921 р., 2) Іван Лаган † 8. V. 1922., 3) Онуфрій Бучок † 7. V. 1922., 4) Роман Бойчук † 5. XII. 1922., 5) Василь Григоращук † 15. І. 1923 р

— **Хто вбив солтиса?** В Купчинцях, пов. Тернопіль убито перед кількома днями місцевого солтиса Стефана Мартиновича. Коли солтис вернувся до дому і сів вечеряти, крізь вікно впав револьверовий стріл. Куля поцілила його в чоло і вбила на місці. На місце випадку прибула на другий день судово-лікарська комісія, яка ствердила, що місце, на якому стояв душогуб, було посипане якимсь порошком, щоб унеможливити вжиття поліційного пса. Мартинович мав 42 роки. Уродився, як син гр.-кат. родичів, одначе після війни перейшов на латинський обряд і уважався за поляка. При останніх громадських виборах вибрали його поляки і латинники солтисом. У звязку з його вбивством поліція перевела низку ревізій та арештовань.

— **24.848 дефравдацій в однім році.** Урядова статистика стверджує, що впродовж минулого року стверджено в Польщі 24.848 дефравдацій. Злочинність в цій ділянці зросла майже на 5 проц. Найбільше дефравдацій було у Варшаві й на Шлеську.

— **Що її тішить?** Відома красуня зі села Вишньої Бистрої у Колчави (Підкарпаття), Анця Шкелебей, що грала головну ролю у фільмі „Марійка невірниця", вийшла заміж за проф. Слобашицького. Коли питали молоду, чи тішить її, що буде мешкати в місті і жити інакше, ніж досі, відповіла: „Так, але найбільше тішуся, на наше перше дитятко"...

— **Конгрес метеорольоґів** відбудеться в першій половині вересня ц. р. у Варшаві при участи 120 учених, що заступатимуть 74 краї цілого світу. Предметом нарад будуть попри наукові справи також справи технічні й адміністраційні.

— **Дівчина ратує мужчину.** В часі купелі в Троцькім озері на Виленщині почав тонути 26-літний студент Маріянський. З допомогою поспішила 21-літна Станислава Павловська. Вона кинулася в воду і витягнула студента на беріг, де штучним віддиханням привели його до життя.

— **Знову царська дочка.** В західних сторонах Польщі вештається якась молода жінка і подаючи себе за вел. княгиню Татіяну, доньку останнього російського царя, натягає легкодушних людей. Поліція глядає за нею.

— **З Польщі.** Біля залізничої стації в Сплаві пов. Конін наїхав поспішний потяг на бричку, на якій сиділи 4 особи. Дві з них згинули, інші тяжко ранені. Згинув теж один кінь. — В Калушині під Варшавою згорів дім, при чому згинув батько з дитиною.

— **Що варта сліпа кишка?** Якийсь Ант. Майхшицький з Радома дістав сильні болі в череві і пішов до одного варшавського лікаря, який рішив, що треба перевести операцію сліпої кишки. Підчас операції показалося, що операція була зовсім непотрібна. Тоді Майхшицький заскаржив лікаря до суду, домагаючись відшкодування 2.000 зол.

— **Землетрус на Підкарпатті.** В місцевости Доргово біля Хусту на Закарпатті почули в ночі землетрус, що побудив усіх мешканців. Занепокоєне населення провело ніч під голим небом. Також у Квасах пов. Рахово трясλася земля. В короткому часі це вже третій легкий землетрус у цих сторонах.

— **Трагічна пригода мотоцикліста.** На шосі біля Познаня наїхав мотоцикль на селянський віз. 19-літній Богдан Єпке вдарив з цілою силою на дишель, який пробив йому серце. Нещасний згинув на місці, а його товариш, що сидів побіч нього, впав до рова і легко потовкся.

— **Целібат — це державна зрада.** „Дурхбрух" орган т. зв. німецьких християн, пише, що в Німеччині живе 15.000 черців, 84.000 черниць і 21.000 світського духовенства. „Дурхбрух" називає черців і черниць та світських священиків державними зрадниками супроти німецького народу тому, що живуть у безженному стані і тим самим німецький нарід тратить понад 400.000 дітей за одно людське покоління.

— **Відкриття таблиці в честь Масарика.** В м. Ржевницях біля Праги відкрито 18. ц. м. промятну таблицю на домі „У Кучіну", де колись мешкав президент Чехословаччини, Т. Масарик. Після музики з „Лібуші" виголосив промову голова місцевої Культурної Комісії Ант Лебедь. Іменем української ґімназії у Ржевницях промовив проф. Ів. Паливода, від місцевих орґанізацій радник Червенка і ред. Мартінек.

—o—

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК" І „МАРУСЕНЬКА": „ТУНЕЛЬ"

З повісти Келєрмана запозичений тут загальний сюжет і використаний тільки у напрямку технічного ефекту. Американська фільма із французькими акторами саме не дає собі ради з технікою ґрандіозного пляну, щоб показати, як виглядає неймовірна праця над тунелем між Европою й Америкою. Глядач знає вже, що поодинокі сцени з усякими руштованнями і працею робітників у підземеллі можна складати дуже легко при помочі театральних декорацій. Пригадуємо собі, що бачили ми такі конструкції вже і на інших фільмах, хто зна, чи не ширше виведені. На мент хвилює нас конфлікт між предсідником товариства для будови тунелю й інжиніром Аллявом — конфлікт наче з кримінальної фільми. Хвилювання робітничої маси виведене тільки пересічно. Дуже добра дикція дієвих осіб, головно в Жан Ґабена у ролі Алляна, доброго, але за мало репрезентативного актора. Момент злуки обох підземельних коридорів, европейського й американського, міг би був дати нагоду до могутньої сцени, якої ждали ми надаремне.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ЧИ РОГИ КОРОВ ЩО ВАРТА?

Совітські „Ізвестія" повідомляють, що за розпорядком влади Муромського району (Ніжегородський край) приготовили потайки від мешканців відділи, що мали всім коровам на пасовиськах... відрізувати роги. Одного дня ввечері корови вернулись закрівавлені без рогів до хат. Деяким коровам повідрізували роги навіть у стайнях. Ясно, що після такої операції корови занедужали. Так само на початку першої пятилітки вийшов наказ, щоб усім коням повідрізувати хвости. Треба було тоді кінського волосся на вивіз за кордон. Але кому треба коровячих рогів? — ніхто не знає. Загальна думка така, що роги корови не можуть бути більше варта, як ціла корова.

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ В КОПАНОМУ МЯЧІ.

ЛЬВІВ. Сокіл (Бібрка) — УРСК 1:1 (1:0). Гра весь час з легкою перевагою УРСК-у. Ремісничя дружина могла вирішити ці змагання високо у свою користь, але добра оборона противника ліквідувала всякі підбрамкові заграння. Напад УРСК-у в полі грав добре, під ворота зовсім тратив голову. В обох дружинах добрі оборонці і воротарі. Ворота для УРСК-у добув Ощудляк, для гостей — лівий крайник. Суддював добре п. Позанюк.

ЛЬВІВ. Буревій — Тризуб 4:2. Змагання розіграні на площі Т. Ш. Л. у Левандівці. Судя п. Стефанівський.

ЛЬВІВ. Сокіл III — Чорноморці 0:6. Суддя п. Дзюба.

ВИННИКИ. Дніпро — Українська Реклама 3:0 (вок овер). Судя п. Герасимович.

ЛЬВІВ. Луг-Львів — Луг-Янів 5:0 (4:0). Товариські змагання, розіграні в Луговому Городі, вирішила дружина львівського Лугу, що вже має за собою поважний

тренінг, легко й певно у свою користь. Львовяни мають у своїх рядах кількох вже доволі завансованих грачів і програли 19. п. м. з такою сильною дружиною, як львівські Каменярі, тільки 3:5. У противенстві до них дружина віпського Луту дуже слаба, матеріял її ще сирий. Оправданням слабої її гри може бути до деякої міри обставина, що лутовики з Янова приїхали на змагання фірами і зараз потім вийшли на грище. Голі для львовяни стріляли: Жовнір Ю. 3, Савчак 1, Пулирак 1. Суддював м-р Жовнір.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Гакоаг 4:4 (2:3).** Мистецтво Бчкл. Ворота добули Деминчук 2, Коровайчук і Якібчук по 1. Суддював добре п. Баер. Склад: Андрішин І. і ІІ., Мокловин, Кулiба, Бриндзей, Чаплинський, Деминчук, Зубик, Коровайчук І., Якібчук І. і Ліськевич Б.

В складі Пролому забракло, як бачимо, Керпикевича, який перебуває на військ. вправах. У Проломі надзвичайно добре грав цілий напад, комбінуючи гарно й багато стрілюючи. Найліпше в нападі грали Деминчук і Коровайчук. Цей останній працював амбітно до кінця й не заломився психічно, коли Гакоаг віл 3:1, що у нього досі завсіди бувало. Зубик і Якібчук задоволили вповні. Поміч цим разом грала слабше, як звичайно. Тут задоволив частинно лише Бриндзей, який багато працює і старається засилювати напад добрими мячами. Кулiба вправді тримав ліву сторону противника дуже добре, але абсолютно за довго передержує мяч і не віддає його якслід нападові. Чаплинський грав чогось „на гурра". Мокловин і Андрішин II. в обороні добрі, Андрішин І. на воротах добрий, хоч трошки слабший, як звичайно. Сама гра не стояла на високому рівні, але зате велась у доброму темпі і була цікава хочби з огляду на „продукцію" 8 воріт. У першій половині яких 16 мін. переважав Гакоаг і тоді вела 3:1 (2 голі з карних). Пролом не тратить духом і добре диспонований напад береться до роботи та небавком перебирає ініціятиву у свої руки. В другій половині безапеляційна перевага Пролому, який добуває дальших 2 воріт. Вся дружина грала дуже добре й заслужила радше на виграну. Пролом перестрілював його.

Б. Д.

Нові книжки й журнали.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС неділя 25. серпня 1935. Р. XV, Ч. 34.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Нечинний.

Театр Рівноролностей.

Вівторок, 27. VIII. год. 8. веч. „Чоловік 300.000"

Середа, 28. VIII. год. 8. веч. „Чоловік 300.000".

Концерти українських студентів Богословської Академії у Львові відбудуться:

Станиславів 27. VIII

Дохід іде на Рідну Школу.

Кіна.

АДРІЯ: Зневславлена" і „Світла Адрії".

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Тигр Пацифіку".

ВАНДА: „Жінка під контролею" і „Година з тобою".

ҐРАЖИНА: „Віва Віля!"

КАСІНО: „Вулиця шаління", „Коли забавки будяться" та звуковий тижневик.

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Тунель" (на осн. повісти Берн. Келермана).

МАРУСЕНЬКА: „Тунель" (на осн. повісти Берн. Келермана).

МІРАЖ: „Велика княжна Олександра", „Одна ніч для тебе".

МУЗА: „Великий грач", „Щастя на вулиці".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Світ із уяви".

ПАН: „Вондер-Бар", „Білі люди".

РАЙ: „Тарзанове кохання" (з Джонні Вайсмілер).

СВІТ: Нечинне.

СОНЦЕ: „Незнайомий з телефону", „Герой Арізони".

СТИЛЕВЕ: „42-вулиця" і ревія „Симфонія гумору".

УТІХА: „Месник прерії" та ревія.

ХИМЕРА: „Бабуна" (фільма з життя мурипів плем. Банту).

Закордонне радіо.

Вівторок, 27. серпня 1934.

Відень (569,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.20 Солісти (муз., спів), 19.30 У веселий дітиний час муз. авд., 20.15 „Граючий Віденьˮ муз.-вок. авд. **Кошиці** (259,1) **17.40 Для Закарпаття** (спів: Остапчук-Науменкова). **Прага** (470,2) 12.30, 20.00 Концерт, 21.30 Вок. квартет. **Париж** (1648) 12.15, 20.45 Легка музика. **Білгород** (437,3) 13.15 Пісні, 16.50 Скрипка, **Берлін** (356,7) 16.00 Вес. словно-муз. авд., 19.00 Пісні Пфіцнера й Вольфа (Шірмер альт), **Кенігсвуссергавзен** (1571) 12.00, 16.00 Нарід надає для народу (рег. авд. з муз. і сп.), 18.00 Твори на флет і форт. **Кельн** (455,9) 20.40 Соната а-дур Шуберта ч. 4, 22.20 Симфонія 4. ес-дур Брамса. **Мінхен** (405,4) 16.10 Солісти (сп., муз.), 19.05 Нар. муз., 20.10 „Ді Шнайдер фон Шенав" ком. оп. Брандт-Буйса. **Москва** (748) 18.30 Симф. концерт. **Будапешт** (550,5) 12.05, 22.20 Циг. музика, 17.90 Сольо на цимбалах, 19.30 Спів, 20.45 Концерт оп. орх. **Міляно** (221,2) 11.30 Тріо, 20.45 „Кавалір місяця" оп. Цірера. **Рим** (420,8) 18.15 Популярна музика, 20.00 Орх. концерт.

Середа, 28. серпня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, 22.10 Концерт, 17.30 Зіберові твори (Фукар басбаритон). 19.10 На дансинґу, симф. орх. **Прага** (470,2) 16.30 Концерт військ. орх., 20.2) Спів. **Париж** (1648) 12.15 Вок.-муз. концерт, 20.00 Вок. концерт (у прогр. російські пісні), 20.45 „Брітанікус" траг. Расіна. **Атльона** (531) 19.15 Концерт орх., спів. **Білгород** (437,3) 13.15 Нар. пісні, 20.00 Соната ч. 3. Гріга. **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 20.45 Орх. концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 19.00 Легка двофорт. музика. **Ляйпціг** (382,2) 15.15 Концерт, 18.35 Вес. вок.-муз. авд. **Мінхен** (405,4) 16.10 Твори Р. Штравса, 19.2) Весела пляж. авд. **Будапешт** (550,5) 17.00 Мад. нар. пісні, 22.30 Смичк. квартет. 23.30 Циг. музика. **Міляно** (221,5) 11.30 Популярна музика, 20.40 „Ля Гібеліна" оп. Біянкія. **Рим** (420,8) 16.05 Концерт квінтету, 22.15 Танк. музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 27. серпня 1935.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Музика з гр. пл.; у перерві ок. 7.20 Поранний денник, Спорт-тур. гутірка, 8.25 Практ. вказівки, 9.15 Музика з гр. пл., 9.30 Трансм. із Трієсту: Перша мандрівка кораблем „Пілсудський", 10.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольоґ. вістки, 12.00 Полудн. денник, 12.15 По дві пісоньки з гр. пл., 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Концерт орх., 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Концерт орх., 16.05 Скринька ПКО. 16.15 Симф. муз. з гр. пл., 16.50 „Гуральська легенда" Каз. Тетмаєра. 17.00 Концерт орх., 18.00 Гутірка: Пташаче молоко, 18.10 Хвилина поезії, 18.15 Вся Польща співає, 18.30 Технічна скринька, 18.40 Сільва рерум, мист. життя, 18.45 Популярна муз. з гр. пл., 19.15 Реклям. концерт, 19.30 Вок. дует із гр. пл., 19.50 Акт. гутірка, 20.00 Лиха чи добра реклама, 20.10 Віольончеля, 20.45 Веч. денник, 20.55 З давньої та сучасної Польщі, 21.00 Легка музика. Кабаретові пісоньки з гр. пл., 21.10 Із шахової Олімпіяди в Варшаві, 21.30 Концерт симф. орх., 22.30, 22.36 Спорт. вістки, 22.40, 23.05 Концерт малої орх.

Середа, 28. серпня 1935.

6.30 Ранішня авд., 8.25 Практ. вказівки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольоґ. вістки. 12.05 Полудн. денник, 12.15 Концерт симф. орх., 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Арії та пісні з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Сальон. муз., 16.00 Гутірка для жінок: Вертаємося до міста, 16.15 Танк муз. з гр. пл., 16.50 „Із оповідача" Каз. Ґлінського, 17.00 Спів, 17.25 Скрипковий рецитал у супр. форт., 18.00 „Сірий капелюх" вес. скеч Фр. Мольнара, 18.15 Міш. хор, 18.30 „Видра" виїмки із „Спогадів" Хриз. Пасека, 18.40 Сільва рерум, мист. життя, 18.45 Вояцькі пісоньки в вик. Юрандового хору з гр. пл., 19.15 Реклям. концерт, 19.30 Літак і бальон бачені зі землі, 20.00 Літер. хвилини. 20.10 Легка музика з гр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 З давньої та суч. Польщі, 21.00 Шопенівський концерт. 21.30 Світ сміється — огляд закорд. гумору, 21.40 Пісні в супр. форт., 22.00 Спорт. інтервю, 22.10. 23.05 Мала орх.

ПОДЯКА.

Вп. п. д-рові **Володимирові Чубатому**, лікареві в Тернополі, який не жалуючи трудів з правдивою посвятою успішно дікував нашу доньку та з важної недуги довів її до подужання, складаємо щиру подяку. Тернопіль 24. VIII. 1935. **Іванна і Осип Сіяки.** 225

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.24—5.27 зол.

Нім. марка 1·74—1·78, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінґи 26·15—26·25, австр. шілінґи 100·00 — 103, чеські корони 20·25—21·75, рум. леї 28·50—29·50, ліри 38·50—41·00.

Золото: Доляри 9.03·50—9·08, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60 — 4·70, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Преміївки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 41·25—43·00.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·50—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26-го серпня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг.	масла десерового бльокового без опаковання . .	2·50 зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50 „
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60 „
1 л.	молока	0·13 „
1 л.	сметани	0·65 „
1 к.	яєць	3·00—3·20 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на сметану і молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 26 VIII. ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг** живої ваги птиці, льоко подвіря птахоиясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 80 дкг.	за 1 кг.	0·80 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·80 „

Птицю приймає в кількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Українська Бурса ім. о. А. Качали в Тернополі (вул. Качали 13) — приймає учнів на шкільний рік 1935/36 за місячною оплатою 35 зол. — Оплату можна частинно вплачувати продуктами. 203 3—3

Права державних шкіл дістала жіноча гімн. СС. Василіянок у Львові, вул. Длуґоша 17а, рішенням Міністерства з дня 13. червня 1935 р. Nr. II./S. 1957/35. Подаючи це до відома українського громадянства, заявляє Управа гімназії, що без ніякої трудности прийме ті учениці, які здали вступний іспит до І. кл. мужеської державної гімназії, а неприйнято їх з браку місця. Оплата за науку така сама, як у державній гімназії. Учениці; які з важних причин не зголосилися до вступного іспиту до І. кл. перед вакаціями, можуть здавати за дозволом шкільної влади по вакаціях. **Вступні іспити до кл. І—III. нов. типу, VI—VII. гум. і VI—VIII. клясичної відбудуться 3. вересня 1935.** в год. 8-ій рано. — За Управу: **о. В. Лициняк.** 206 2—3

Реколекції. Заходами Окр. відділу Т-ва св. Андрея в Стрию відбудуться реколекції для духовенства в Гребенові в священичій санаторії під проводом Впр. о. Рудя, духовника гр. кат. дух. Семинарії у Львові. Реколекції зачнуться в понеділок 9. вересня ц. р. наукою в год. 8. вечір, а закінчаться рано в суботу 14. вересня св. Причастям. Оплата за ввесь час 12 зол. Постіль треба привезти зі собою. Тому, що в Санаторії є обмежене число місць (для 40 осіб) просимо зголосити свою участь до дня 5. вересня на адресу: о. Иосиф Савицький, Гребенів, Кінашівка, щоби знайти приміщення по сусідніх пансіонах. 224

Замісць запропонованого мені датку на ціль, що на неї я не погодився, складаю оце 5 зол. на Укр. Інвалідів. **Іван Зельський**, учитель.

Ширіть наш часопис!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФУТРА виконує дешево й солідно Евген Говикович, Львів, вул. Домініканська ч. 4. 181 17-20

Вибагливе приміщення у Львові для одного-двох дітей заможних родичів. До вжитку фортепіян. Письмені зголошення під: „Добра опіка," Адм. „Діла". 159 3-3

Золоті та срібні вироби, перстені, шлюбні обручки тощо, продає дешево славнозвісна католицька фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, Марійська пл. Полагоджує всякі направки.

Направа вічних пер „Препиніа", Ритовського 12, Ринок 29. 196 3—

Лікарсько - дентистичний Інститут Д-ра Бараненького у Львові, вул. Валова 14, приймає пацієнтів по перерві вакаційній що дня від 3—6 год. пополудні 198 3—

Продам за готівку гарну реальність без довгів, льокаторів в кліматичній місцевости в місті Доброминри. Дім мурований, упорядкований, 6 кімнат, 2 кухні, 2 сіни, стайня, стодола, криниця, 3-морговий сад з огородом. Інформації **Мелянія Скопецова** Dobromil, ul. Klasztorna. 208 3-

Станція — здоровий харч — лікарська поміч — ціни приступні Марка 20, к. 3 Ст. Фіголева. 220 3-

Винайму 2 покої сонячні, кухня, балькон, Богданівка, Орля одинацять 3-

Дешева і добра станція для учеників або учениць. Ходоровського ч. 11, партер. Фацієвичева. 221 3-

Прийму учениці на мешкання з цілим утриманням. Личаківська 70, II. сходи, II. поверх, м. 12. 223 1-1

Парохія Гвоздець Старий коло Коломиї до заміни. 227 1—

Приймаю ковдри до перерібки по ? зол., матраци по 6 зол. Сівек. Валова 11 210 1—

Хто з мужчин інтелігентний, на становищі, що шукає родинного тепла, а не вимагає великого посагу одружиться з молодою, інтелігентною, лагідної вдачі панною". Неанонімові листи прошу слати до Адм. „Діла" під „Х. 7." 221

За золото срібло, золоті зуби, заставні карти платить найбільше, Вандер, Шпінохи 1. 229 1—

Прийму на станцію інтелігентну дівчинку літ 10—15. Фортепіян дома. Близько школи СС. Василіянок, гімназії академічної та дівочої Р. Ш. І. Лунева, вул. Білінських 25/II. пов. 230

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"

Вже вийшов з друку й розісланий Вшш. Відборцям черговий XIII. річник

КАЛЕНДАРА-АЛЬМАНАХА на 1936 р. „ДНІПРО"

Видання Укр. Т-ва Допомоги Емігрантам у Львові.

В календарі взяли участь: Мик. Бутович, Вол. Дорошенко, Ол. Доценко, Федір Дудко, Андрій Жук, Хартя Кононенко, Юрій Косач, Вол. Леонтович (посмертн. спомин), Богдан Легкий, Ісак Мазепа, Евген Маланюк, Мих. Миронович, Гнат Порохівський, Василь Сімович, Ст. Сірополко, Федір Стешко і Панас Феденко. — Календар має адресовий довідник усіх українських лікарів, адвокатів і інженерів.

ЦІНА КАЛЕНДАРЯ 2 ЗОЛОТ. з пересилкою.

Вшш. Відборців просить Видавництво вирівнати належитість за календар чеком ПКО у Львові ч. 504-782. — Календар продається у всіх книгарнях.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10